VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Muistio

30.4.2024

VN/13615/2024
VN/13615/2024-VM-1

Eduskunnan talousvaliokunta

Elpymis- ja palautumistukivälinevarojen käyttö

Elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) on jaettu rahoitusta maksupyyntöjen perusteella 232,4 mrd. euroa 30.4.2024 mennessä. Tästä avustusten osuus on 148,3 mrd. euroa ja lainojen osuus 84,2 mrd. euroa. Yhteensä rahoitusta on siis myönnetty noin kolmannes RRF:n kokonaisrahoituksesta.

Alla on esitetty RRF-enimmäissaannot ja maksetut RRF-varat jäsenvaltioiden tasolla. Jäsenvaltioista suurimmat euromääräiset avustukset saavat Espanja ja Italia, mutta toisaalta Kreikan ja Kroatian saamat avustukset ovat suurimmat talouden kokoon suhteutettuna.

	Avustukset, milj. euroa			Lainat, milj. euroa		
	Allokaatio	Maksetut	Osuus	Haetut	Maksetut	Osuus
AT	3962,5	1192,0	30,1 %			
BE	4806,7	872,2	18,1 %	264,2	43,0	16,3 %
BG	6170,3	1368,9	22,2 %			
CY	968,5	236,7	24,4 %	200,3	26,0	13,0 %
CZ	8357,3	2692,0	32,2 %	818,1	0,0	0,0 %
DE	30115,4	6245,9	20,7 %			
DK	1560,4	542,5	34,8 %			
EE	946,9	382,5	40,4 %			
ES	79820,2	38080,0	47,7 %	84267,1	340,0	0,4 %
FI	1935,5	498,8	25,8 %			
FR	39779,2	23385,4	58,8 %			
GR	18200,5	7591,8	41,7 %	17727,5	7293,3	41,1 %
HR	5781,2	3136,2	54,2 %	4442,5	529,9	11,9 %
HU	6514,2	140,1	2,2 %	3920,0	779,5	19,9 %
IE	1004,2	0,0	0,0 %			
IT	71801,8	41543,7	57,9 %	122601,8	60938,2	49,7 %
LT	2293,7	871,1	38,0 %	1722,0	470,3	27,3 %
LU	112,7	32,4	28,7 %			
LV	1959,0	465,3	23,8 %			
MT	288,3	107,4	37,3 %			
NL	5163,3	0,0	0,0 %			
PL	25286,9	3249,8	12,9 %	34541,3	8137,4	23,6 %
PT	16248,9	6118,6	37,7 %	5890,8	1653,8	28,1 %
RO	13528,2	5779,9	42,7 %	14942,2	3625,5	24,3 %
SE	3380,8	0,0	0,0 %			
SI	1608,3	531,0	33,0 %	1292,4	310,1	24,0 %
SK	6374,3	2673,1	41,9 %			

Avustusten allokaatiot sisältävät REPowerEU-suunnitelman piirissä jaetut avustukset.

Postiosoite	**Käyntiosoite**	**Puhelin**	**Faksi**	**s-posti, internet**
Postadress	**Besöksadress**	**Telefon**	**Fax**	**e-post, internet**
Postal Address	**Office**	**Telephone**	**Fax**	**e-mail, internet**
Valtiovarainministeriö				
PL 28 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.vm@gov.fi

Tietoa uudistuksista ja investoinneista maittain

Valtiovarainministeriö seuraa jäsenvaltioiden toimeenpanoa maksatusten yhteydessä ja laatii yhteenvedon eduskunnalle RRF-maksatuksista kaksi kertaa vuodessa. Yhteenvedot on toimitettu ECOFIN-valmisteluihin liittyvien perusmuistioiden yhteydessä (EU/149/2024-VM-5, EU/19/2023-VM-27, EU/19/2023-VM-8, EU/409/2022-VM-3). RRF:stä rahoitettuja konkreettisia investointeja ja uudistuksia voi myös tarkastella komission julkaisemalla interaktiiviselta kartalta, johon jäsenvaltiot ovat keränneet yksityiskohtaisia tietoja RRF:n piirissä tehtävistä koko jäsenvaltion kattavista sekä paikallisen tason toimista.

https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en#map

Komissio julkaisee myös 100 suurinta tuensaajaa maittain.

https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/disbursements.html?table=finalRecipientByCountry

Alla on koottu tietoa jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvistä uudistuksista ja investoinneista, joista on raportoitu RRF-maksupyyntöjen yhteydessä: Tiedot on kerätty 1.4.2024 mennessä maksetuista maksupyynnöistä.

Espanja

Espanjalla on kolme hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia muun muassa ammatillisen koulutukseen, ilmastonmuutosta ja energiasiirtymää koskevaan lainsäädäntökokonaisuuteen, työmarkkinoihin, maksukyvyttömyyslainsäädäntöön, terveydenhuoltojärjestelmän kestävyyteen, eläkejärjestelmään sekä verohallintoon ja veronkiertoon liittyen. Uudistuksilla pyritään parantamaan myös julkisen taloushallinnan laatua ja julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä julkisten menojen arviointiprosessilla.

Vihreän siirtymän investointeja on suunnattu esimerkiksi kansallisen vihreän infrastruktuurin, vetytalouden kehittämisen ja kiertotalouteen, turismin kestävyyteen ja uusiutuvaan energiaan. Digitaalisen siirtymään liittyvät toimet ovat edenneet erityisesti 5G-teknologian markkinointistrategian ja 5G-verkon käyttöönoton, tekoälystrategian sekä digitaalisten taitojen lisäämisen osalta. Edistystä on myös tapahtunut digitaalinen Espanja 2025 -hankkeessa

Ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi useita elpymis- ja palautumissuunnitelman valvontajärjestelmään ja sen raportointiin liittyviä välitavoitteita. Ne olivat ehtoina Espanjan suunnitelman hyväksymiselle.

Ranska

Ranskalla on kaksi hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti lainsäädäntöuudistuksia liittyen muun muassa julkisen talouden kehittämiseen sekä työttömyyskorvauksien rakenteisiin. Lisäksi maksupyyntöihin on sisältynyt uudistuksia rakennusten energiatehokkuuteen, kiertotalouteen sekä julkisiin työvoimapalveluihin liittyen.

Ranskan ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi myös elpymis- ja palautumissuunnitelman valvontajärjestelmään ja sen raportointiin liittyvä välitavoite, joka oli ehtona Ranskan maksupyynnön hyväksymiselle.

Maksupyyntöjen vihreään siirtymään toimet liittyvät esimerkiksi yksityisten ja julkisten rakennusten energiaremontoimiseen, teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja rautateiden tukemiseen. Lisäksi toimet ovat edistäneet vihreää budjetointia. Digitalisaatiota on edistänyt digitaalisen avainteknologioiden investointistrategian viimeistely sekä digitaalisten yhteyksien kehittäminen.

Kreikka

Kreikalla on kolme hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti muun muassa uudistuksia liittyen oikeusjärjestelmään, julkisen hallinnon toiminnan tehostamiseen, lainsäädäntöön julkisen talouden kehittämisestä, strategisten investointien lainsäädäntökehikkoon ja työmarkkinoihin sekä toimenpiteitä korruption ja salakuljetuksen torjumiseksi. Lisäksi maksupyyntöjen toimilla on korjattu puutteita kaupunkisuunnittelussa, perustettu sääntelyviranomainen mahdollistamaan tehokkaampi jätteidenhuoltojärjestelmä sekä kestävämpi vesihuoltojärjestelmä. Lisäksi julkiseen hallintoon on valmisteltu suorituspohjainen palkitsemisjärjestelmä, joka keskittyy elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanoon.

RRP:n tavoitteiden saavuttamista varten perustettiin myös vähintään 3,5 mrd. euron suuruinen rahoitusväline. Sen avulla tuetaan yksityisiä investointeja, jotka liittyvät vihreään siirtymään, digitalisaatioon, viennin kapasiteetin kasvattamiseen, skaalaetujen hyödyntämiseen ja innovaatioihin.

Maksupyyntöjen vihreän siirtymän toimet liittyvät esimerkiksi energiaköyhyyden ratkaisemiseen, sähköautojen latausverkoston lainsäädäntöuudistukseen sekä jätteenkäsittelylain uudistukseen. Lisäksi erityisesti pienten- ja keskisuurille yrityksille on kohdistettu verohelpotuksia vihreän siirtymän vauhdittamiseksi. Digitalisaatiota edistävät toimet liittyvät työmarkkinoiden digitaalisten ympäristöjen kehittämiseen sekä verojärjestelmän digitaalisoimiseen.

Ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyy yksi elpymis- ja palautumissuunnitelman valvontajärjestelmään ja sen raportointiin liittyvä välitavoite, joka oli ehtona Kreikan suunnitelman hyväksymiselle.

Italia

Italialla on neljä hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti lainsäädäntöuudistuksia koskien julkisen talouden kehittämistä. Merkittävimpiä näistä uudistuksista ovat erityisesti julkisia kilpailutusmenettelyjä koskeva uudistus, julkisten menojen uudelleenarvioinnit sekä veronkierronvastaiset uudistukset. Lisäksi mukana on uudistuksia koulutusjärjestelmään, pitkäaikaishoitoon, oikeuslaitokseen ja rikos- ja siviilioikeuteen, pimeän työn estämiseen ja konkurssimenettelyihin sekä kansalliseen jätteenhuoltoon. Myös veronkierron vastaisia politiikkatoimia sekä julkisten hankintojen uudelleenarviointia.

Vihreään siirtymää vauhditetaan esimerkiksi yksityisten ja julkisten rakennusten energiatehokkuutta parantavilla remonteilla. Investoinneilla on myös kohdistettu vetyinfrastruktuuriin, uusiutuviin energialähteisiin ja sähköverkkoihin sekä kestävään liikenteeseen. Lisäksi toimilla on yksinkertaistettu hallinnollisia menettelyjä vihreisiin investointeihin liittyen. Investoinnit ovat kohdistuneet myös digitalisaatioon, esimerkiksi koskien nopeita laajakaista- ja 5G-verkoja sekä kyberturvallisuutta.

Lisäksi investoinneilla on tuettu tutkimus ja innovaatiota, matkailua ja kulttuuria, sekä kaupunkien elvyttämistä.

Ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelman valvontajärjestelmään ja sen raportointiin liittyvä välitavoite, joka oli ehtona Italian suunnitelman hyväksymiselle.

Portugali

Portugalilla on kolme hyväksyttyä maksupyyntöä. Portugalin kolmas maksupyyntö katsottiin vain osittain saavutetuksi. Jäsenvaltiolla on saavuttamatta jääneiden välitavoitteiden ja tavoitteiden käsittelyn mukaisesti 6 kuukautta aikaa tehdä täydentäviä toimenpiteitä näiden välitavoitteen osalta. Jäsenvaltio menettää osan maksupyyntönsä summasta, jos täydentäviä toimenpiteitä ei tehdä hyväksytysti.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia mielenterveyspalveluihin, maaseudun rakennusrekisteriin, koulutukseen, teknologia- ja innovaatiokeskusten lainsäädäntöön sekä valtio-omisteisten yritysten johtajien sopimuspohjiin. Lainsäädäntöä on myös uudistettu liittyen elpymis- ja palautumissuunnitelman lainavälineeseen, jonka kautta kanavoidaan yritystukia.

Lisäksi mukana on muun muassa uudistuksia, joiden avulla parannetaan julkisten varojen käyttöä ja julkisen talouden kestävyyttä, edistetään kansallisen terveydenhuoltojärjestelmän tehokkuutta.

Investointeja on kohdennettu terveydenhuoltoon, metsätalouteen, sosiaaliturvaan, innovaatioihin, kestävään liikkuvuuteen, digitaalisiin taitoihin, kulttuuriin ja julkishallintoon. Lisäksi maksupyyntöihin on sisältynyt useita väestön ja alueellista tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä, esimerkiksi Boavistan ja Impérion välisien liikenneyhteyksien edistäminen, Azorien maatalouden taloudellinen elvytys sekä Lissabonin ja Porton vähäosaisten yhteisöjen tukeminen.

Maksupyyntöjen vihreään siirtymään liittyviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi jätteenkierrätysjärjestelmän kehittäminen, innovaatioagenda 2030 ja uusiutuvan kaasutuotannon projektit sekä biotalouden toimintaohjelma ja metsien määrän kasvattamista tavoittelevat ohjelmat. Digitaalista siirtymää edistäviä toimia ovat muun muassa innovaatiokeskittymien valinta, kouluissa käytettävien kannettavien tietokoneiden julkiset hankinnat sekä kulttuuriverkostojen digitalisaatio.

Kolmannessa maksupyynnössä saavuttamatta jääneet välitavoitteet ja yksi tavoite koskivat kuntien terveyspalveluiden keskittämistä, julkisten sairaaloiden hallintomallin uudistusta sekä lainsäädäntöä säännellyistä ammattinimikkeistä.

Kroatia

Kroatialla on kolme hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia muun muassa rahanpesun torjumiseen ja jatkuvaan oppimiseen liittyen. Lainsäädäntöä on uudistettu koskien minimipalkkaa, korkeakoulutusta, jätteidenkäsittelyä ja vaihtoehtoisia polttoaineita, paikallishallinnon yksiköiden yhdistämistä, aktiivista työmarkkinapolitiikkaa sekä mikro-, pk- ja suuryritysten rahoitusvälinettä. Edelleen oikeuslaitoksen tehostamisessa ja julkisen sektorin rakennusten energiakorjausohjelmassa on tapahtunut edistystä.

Lisäksi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä parannettu uudistamalla budjettiprosessia. Myös finanssipoliittisten sääntöjen keskipitkän aikavälin noudattamiseen ja budjetin vuosiseurantaan keskittyvän finanssipolitiikan lautakunnan (Fiscal Policy Commission) toimintaa on kehitetty.

Maksupyyntöihin sisältyviä vihreän siirtymän toimenpiteitä ovat esimerkiksi yritystuet energiatehokkuuden parantamiseksi, vesi- ja jätevesijärjestelmien rakentaminen ja jälleenrakentaminen sekä vedyn kehittämisstrategia ja uusiutuvan energian käytön edistämiseksi teollisuudessa. Digitalisaatioon liittyvistä toimista keskeisiä ovat muun muassa matkailun digitalisointi sekä julkisen sektorin läpinäkyvyyttä lisäävät digitalisaatiohankkeet.

Kroatian ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyy myös useita valvontaan ja tarkastukseen liittyviä välitavoitteita, jotka Kroatian oli täytettävä ennen ensimmäistä maksupyyntöä.

Slovakia

Slovakialla on kolme hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia muun muassa oikeusjärjestelmään, uusiutuvan energian käytön edistämiseen, teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen ja nykyisten luonnonsuojelulakien tehokkaaseen soveltamiseen liittyen. Keskeiset uudistukset liittyivät myös muun muassa rakennusjätteen kierrätysvelvoitteen nostamiseen, ikäihmisten digitaalisten taitojen kehittämiseen, terveydenhuollon hallintouudistukseen, julkisten hankintojen menettelyihin sekä korruption ja rahanpesun vastaisiin toimiin. Lisäksi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä parannetaan monivuotisella menokatolla.

Maksupyynnöt kattoivat myös toimia liittyen talouden digitaalisen siirtymän ohjausjärjestelmää, Slovakian TKI-innovaatiopolitiikan ja –rahoituksen valmisteluun sekä koulutusjärjestelmän saavutettavuuden ja laadun parantamiseen, erityisesti esiopetuksen osalta.

Vihreän siirtymän osalta merkittävimmät toimenpiteet liittyivät pyörätie- ja rautatieinfrastruktuuria koskevien investointien valmisteluun ja uusiutuvan energian lisäämiseen energiaverkossa sekä poliisivoimien ajoneuvokannan muuttamiseen vihreämmäksi hankkimalla sähkö- ja hybridiajoneuvoja. Digitaalisen siirtymään liittyvät toimet ovat

edistäneet erityisesti julkisen hallinnon digitalisaatiota ja kyberturvallisuutta. Maksupyyntöihin sisältyi myös merkittäviä investointeja uusien digitaalisten innovaatiokeskuksiin.

Slovakian ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi myös useita valvontaan ja tarkastukseen liittyviä välitavoitteita, jotka Slovakian oli täytettävä ennen ensimmäistä maksupyyntöä.

Latvia

Latvialla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Maksupyyntö sisälsi elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti lainsäädäntöuudistuksia erityisesti rahanpesun- ja talousrikosten vastaisen lainsäädännön modernisointiin. Lisäksi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä parannetaan uudella julkisten hankintojen lainsäädäntökehikolla, jonka odotetaan estävän julkisiin hankintoihin kohdistuvaa korruptiota sekä kehittävän kilpailuympäristöä.

Latvian ensimmäiseen maksupyyntöön ei liittynyt juurikaan vihreään siirtymään liittyviä toimenpiteitä. Digitaalisen siirtymän toimet ovat edistyneet erityisesti laajakaistaverkoston infrastruktuurin kehityksessä sekä oppilaitosten ja sosiaalisesti haavoittuvassa asemassa olevien oppilaiden digitaalisten taitojen edistämisessä. Lisäksi maksupyyntöön sisältyy matalavuokraisten asuintalojen rakentamista varten perustettu rahoitusvaranto sekä minipalkkajärjestelmän uudistamissuunnitelma.

Romania

Romanialla on kaksi hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia verojärjestelmään, korruptionvastaisiin ja hyvää hallintotapaa edistäviin toimiin sekä terveydenhuoltoon. Lisäksi uudistuksia on tehty koulutusjärjestelmään, jossa tavoitteena on vähentää aikaista koulunkäynnin lopettamista.

Vihreää siirtymää tukevat uudistukset liittyivät sähkömarkkinoihin, vesihuoltoon ja hiilen korvaamiseen energiantuotannossa. Lisäksi maksupyyntöjen toimet ja investoinnit koskivat rakennusten energiatehokkuutta ja kestävää liikennettä, jonka tavoitteena on vähähiilisyys ja tieturvallisuus.

Romanian ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi myös valvontaan ja tarkastukseen liittyvä välitavoite, jonka Romanian oli täytettävä ennen ensimmäistä maksupyyntöä.

Kypros

Kyproksella on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi rakenteellisia uudistuksia erityisesti liittyen korruptionvastaisen lainsäädännön ja institutionaalisen kehikon kehittämiseen, julkisen sektorin työnhaun arviointikehikkoon sekä järjestämättömien lainojen toimintakehikon perustamiseen.

Maksupyyntöön sisältyi lisäksi useita vihreään siirtymään liittyviä toimenpiteitä, jotka kannustavat energiatehokkuuden kasvattamiseen niin julkisella sektorilla, yrityksissä kuin osassa kotitalouksia. Digitalisaation osalta maksupyyntöön liittyen edistystä on tapahtunut erityisesti ministeriöiden tarjoamissa palveluissa sekä digitaalisten taitojen kehittämishankkeessa.

Bulgaria

Bulgarialla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi rakenteellisissa uudistuksia erityisesti koskien vähimmäistulojärjestelmää ja sosiaalipalveluita, koulutusta sekä elinikäiseen oppimista, oikeuslaitosta ja rahanpesun torjuntaan. Maksupyynnön toimenpiteet liittyvät myös tieturvallisuusstrategiaan, 5G-verkkoihin, Sofian metron laajennushankkeeseen, TETRA-järjestelmän ja radiovälitysverkon kehittämiseen.

Ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi myös valvontaan ja tarkastukseen liittyviä välitavoitteita, jotka Bulgarian oli täytettävä ennen ensimmäistä maksupyyntöä.

Malta

Maltalla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi lainsäädäntöuudistus korruptionvastaisen institutionaalisen kehikon vahvistamiseksi sekä kansallisen petoksen- ja korruptionvastaisen strategian toimeenpano. Lisäksi maksupyyntöön sisältyi erillisen syyttäjäpalvelun perustaminen, pysyvän korruptionvastaisen komitean uudistaminen ja varallisuuden takaisinperintätoimiston (*Asset Recovery Bureau*) uudistaminen.

Maltan maksupyyntöön sisältyi lisäksi useita vihreään siirtymään liittyviä toimenpiteitä, erityisesti rakennusten pitkän aikavälin remontointistrategian muodostaminen, jätteidenhuoltojärjestelmän kehittäminen ja kestävän liikenteen edistäminen. Digitalisaation osalta maksupyyntöön liittyen edistystä on tapahtunut erityisesti julkisen sektorin etätyömahdollisuuksissa ja oikeusjärjestelmän digitalisoinnissa.

Tšekki

Tšekillä on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi uudistuksia koskien muun muassa kiinteistö- ja asunto-osakerekisterien muuttamista sähköisiksi, 2040 kiertotalouden kansallisen strategiaa, digitaalisen lukutaidon vahvistamista koulujen opetussuunnitelmassa sekä oikeusjärjestelmän uudistuksia esimerkiksi tuomareiden valintaprosessin kehittämiseksi.

Keskeiset investoinnit koskivat koulujen etäopetusvälineiden hankintoja, pyöräteiden ja raideliikenteen infrastruktuurin rakentamista ja kehittämistä sekä rahoitussopimusta Czech-Moravian Guarantee and Development Bankin kanssa.

Slovenia

Slovenialla on kaksi hyväksyttyä maksupyyntöä.

Maksupyynnöt ovat sisältäneet elpymis- ja palautumissuunnitelmassa määritellyn mukaisesti uudistuksia koskien esimerkiksi hallinnollisten esteiden poistamista ja julkisten hankintamenettelyiden kehittämistä, uusiutuvan energian käyttöä ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä sekä uutta julkisen henkilöliikenteen kehikkoa. Lisäksi maksupyyntöihin sisältyi merkittävä uudistus liittyen uuteen tulvariskien hallintasuunnitelmaan, joka vastaa yhteen Slovenian merkittävimmistä ilmastonmuutokseen liittyvistä haasteista.

Maksupyynnöissä vihreää siirtymää edistävät investoinnit kohdistuivat muun muassa rautateihin, sähköverkkoon, juomavesi- ja jätevesi-infrastruktuuriin sekä kaukolämmön energiatehokkuuteen. Kiertotalouden menettelyjen helpottaminen ja innovatiiviset julkiset kilpailutuskäytännöt sekä pääomamarkkinoiden strategia edistävät Slovenian vihreää siirtymää.

Digitaaliset investoinnit koskivat esimerkiksi yritysten digitaalisen siirtymän edistämistä. Lisäksi sähköisten henkilökorttien myöntämisprosessiin tehty uudistus edistää Slovenian digitaalista siirtymää.

Lisäksi investointeja on kohdistettu matkailuun ja kulttuuriin sekä korkeakoulujen modernisointiin ja viranomaisten tietotekniikkainfrastruktuuriin.

Itävalta

Itävallalla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi uudistuksia eläkejärjestelmään koskien aikaisin työelämään siirtyneitä, joilla palvelusvuodet täyttyvät ennen virallista eläkeikää sekä terveydenhuoltojärjestelmän rahoituksen ohjesääntöihin ja pitkäaikaistyöttömien yhden luukun palveluun.

Vihreää siirtymää koskien maksupyynnön toimet liittyivät paikallisesti päästöttömien hyötyajoneuvojen ja ilmastoystävällisen julkisen liikenteen lippumallin käyttöönottoon sekä lämmitysjärjestelmien uudistamisen tukeen.

Tanska

Tanskalla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäinen maksupyyntö sisälsi erityisesti toimia vihreän siirtymän vauhdittamiseksi. Uudistukset koskivat verohuojennuksia, nopeutettuja poistoja vihreiden investointien tukemiseksi, päästöveroa, maatalouden tukijärjestelmää ympäristöystävällisen maatalousteknologian käyttöönoton edistämiseksi sekä kosteikkojen ennallistamiseen ja paljon hiiltä sisältävän maaperän poistamista tuotantokäytöstä.

Lisäksi maksupyynnön toimilla tuetaan asuinkiinteistöjen öljy- ja kaasulämmityksen vaihtamista energiatehokkaampiin ja ympäristöystävällisempiin lämmitysmuotoihin, kuten ilmalämpöpumppuihin ja uusiutuvaa energiaa käyttäviin kaukolämpöverkkoihin sekä luodaan tukijärjestelmä julkisten rakennusten energiaremonteille ja energiatehokkuuden kasvattamiselle teollisuudessa.

Liettua

Liettualla on kaksi hyväksyttyä maksupyyntöä. Liettuan ensimmäinen maksupyyntö katsottiin vain osittain saavutetuksi. Jäsenvaltiolla on saavuttamatta jääneiden välitavoitteiden ja tavoitteiden käsittelyn mukaisesti 6 kuukautta aikaa tehdä täydentäviä toimenpiteitä näiden välitavoitteen osalta. Jäsenvaltio menettää osan maksupyyntönsä summasta, jos täydentäviä toimenpiteitä ei tehdä hyväksytysti.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti maksupyynnöt sisälsivät erityisesti uudistuksia, joilla tuetaan uusiutuvan energian tuotantoa, välitystä ja kulutusta. Lisäksi maksupyynnöt koskivat erityisrahaston perustamista vauhdittamaan vaihtoehtoisten polttoaineiden kehittämistä ja siirtymistä vähäpäästöisempiin ajoneuvoihin. Uudistukset koskivat myös julkisten hankintojen keskittämistä ja työllisyys- ja sosiaalipalveluiden integraatiota.

Lisäksi maksupyyntö sisälsi 5G-verkkojen huutokauppojen toteuttamisen, osaamiskeskusten perustamisen avoimen datan käyttöä ja digitaalista siirtymää tukemaan, kouluverkon kehittämistä, 150 koulun modernisointi sekä yritysten innovaatiotyötä tukevan innovaatiokeskuksen (yhden luukun periaate).

Ensimmäisessä maksupyynnössä saavuttamatta jääneet välitavoitteet koskivat eräiden verovapautuksien ja erityisten verojärjestelyjen poistoa sekä eräiden ympäristöverojen laajentamista ja eräiden kasvulle vähemmän haitallisten verojen säätämistä. Myöhemmin komissio on arvioinut, että jälkimmäinen välitavoite on saavutettu.

Luxemburg

Luxemburgilla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäisen maksupyynnön uudistukset sisälsivät esimerkiksi ”Housing Pact 2.0” -uudistuksen, jolla pyritään lisäämään kuntien tarjoamien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjontaa, julkisen sektorin digitalisointi "MyGuichet.lu" -mobiilisovelluksen kehittämisen avulla sekä ympäristöystävällistä liikkumista edistävät toimenpiteet, kuten sellaisten lainsäädäntöuudistusten toimeenpano, jossa asetetaan puhtaiden ajoneuvojen vähimmäis-prosenttiosuus julkisissa hankintasopimuksissa.

Maksupyynnön toimet edistävät myös kyberturvalliseen viestintään liittyvien investointihankkeiden loppuunsaattamista, työvoiman ammattitaidon parantamista FutureSkills-ohjelman käynnistämisen avulla ja terveydenhuollon digitalisointia.

Viro

Virolla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäinen maksupyynnön toimet liittyvät yritysten ja julkisen hallinnon digitaaliseen siirtymään, yrityksille suunnatun vihreän rahaston perustamiseen, sähköverkon vahvistamiseen sekä Tallinnan vanhan sataman raitiotien rakentamiseen. Lisäksi Viro on tehnyt uudistuksia työntekijöiden digitaalisten taitojen kehittämiseen ja tuulivoimaloiden rakentamisen helpottamiseksi.

Saksa

Saksalla on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäinen maksupyynnön uudistukset liittyivät muun muassa julkisen hallinnon digitalisaatioon ja tehokkuuteen sekä liikennesektorin toimintaan liittyvien suunnittelu- ja hyväksymisprosessien nopeuttamiseen. Keskeisimmät investoinnit puolestaan koskivat esimerkiksi sähköautojen latausinfrastruktuuria, vetyyn liittyviä projekteja, mikroelektroniikkaa, rautateiden digitalisaatiota ja rokotteiden kehittämistä.

Suomi

Suomella on yksi hyväksytty maksupyyntö.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti ensimmäinen maksupyynnön uudistukset liittyivät muun muassa verotukseen, jossa edistetään teollisuuden sähköistämistä ja kannustetaan investointeja vähähiilisiin teknologioihin. Verohelpotuksia on tehty kestävän liikenteen ja sähköajoneuvojen käytön edistämiseen. Työmarkkinoilla yhdistetään jatkuva oppiminen työmarkkinoiden tarpeisiin. Lisäksi edistetään keskeistä lainsäädäntöä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden uudistuksen yhteydessä.

Keskeiset investoinnit kohdistuvat energiainfrastruktuurin kehittämiseen ja uusien energiateknologioiden sekä vähäpäästöisen vedyntuotannon ja käytön edistämiseen. Lisäksi investoinnit kohdistuvat rakennusten ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Suomen ensimmäiseen maksupyyntöön sisältyi myös valvontaan ja tarkastukseen liittyviä välitavoitteita, jotka Suomen oli täytettävä ennen ensimmäistä maksupyyntöä.

Komission arviot elpymis- ja palautumistukivälineen BKT-vaikutuksista

Komissio on RRF:n väliarviossaan käyttänyt QUEST-malliaan taloudellisten vaikutusten arviointiin. QUEST on teoreettinen malli, joka kuvaa talouden keskeisiä muuttujia ja niiden riippuvuussuhteita. Se on kehitetty käytettäväksi EU:n jäsenvaltioiden talouksien ja niiden muodostaman kokonaisuuden analysointiin sekä talouspolitiikan vaikutusarviointeihin. Mallin avulla on tarkasteltu vain investointien vaikutuksia, eikä siinä ole voitu arvioida osittain uudistuksista riippuvaisia pitkän aikavälin vaikutuksia.

Mallissa tarkastellaan eri skenaarioita, joissa RRF:n vaikutuksia verrataan kehitykseen ilman RRF:n perustamista. Mallin tulosten mukaan EU:n reaalinen BKT olisi RRF:n investointien ansiosta noin 1,4 prosenttia korkeammalla tasolla vuonna 2026 verrattuna tilanteeseen, jossa tukivälinettä ei olisi perustettu. RRF:n vaikutus on suurimmillaan vuonna 2026 ja laskee sen jälkeen.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Laura Vartia, p. +35829 553 0228
VM/EUS, finanssineuvos Susanna Ikonen, p. +35829 553 0049
VM/EUS, finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +35829 553 0522
VM/EUS, finanssiasiantuntija Saara Palo, p. +35829 553 0240
etunimi.sukunimi@gov.fi